© Чугу Т.В.

УДК: 616.31-084]-053:378.147

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАННЯ РОЗДІЛУ «АЛЕРГІЧНІ ВРАЖЕННЯ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА У ДІТЕЙ» З ВИКОРИСТАННЯМ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Чугу Т.В.

Резюме: Представлений досвід використання інтерактивної методики під-час викладання розділу «Алергічні враження слизової оболонки порожнини рота у дітей», що дозволило підвищити якість навчання за рахунок об'ємного сприйняття проблеми й активної участі кожного студента в обговоренні поставленого завдання.

Ключові слова: навчання, сучасні інтерактивні технології, алергічні враження слизової оболонки порожнини рота у дітей.

ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРЕПОДАВАНИЯ РАЗДЕЛА "АЛЛЕРГИЧЕСКИЕ ПОРАЖЕНИЯ СЛИЗИСТОЙ ОБОЛОЧКИ ПОЛОСТИ РТА У ДЕТЕЙ" С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СОВРЕМЕННЫХ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ТЕХНОЛОГИЙ

Чугу Т.В.

Резюме: Представленный опыт использования интерактивной методики вовремя преподавания раздела "Аллергические поражения слизистой оболочки полости рта у детей", что позволило повысить качество учебы за счет объемного восприятия проблемы и активного участия каждого студента в обсуждении поставленного задания.

Ключевые слова: учеба, современные интерактивные технологии, аллергические поражения слизистой оболочки полости рта у детей.

Вступ

Підвищення якості освіти – основне завдання української освітньої політики в умовах реформування вищої школи [Борисенко, Дікова, 2011]. Цей процес повинен здійснюватися за рахунок засвоєння практичних навичок і теоретичної підготовки згідно новітніх інтерактивних технологій навчання, що дозволяють вивести студента на якісно новий рівень клінічного мисленняих, сформувати особистість майбутнього лікаря з урахуванням сучасних вимог [Борисенко, Печковський та ін. 2011]. В процесі навчання необхідно звертати увагу в першу чергу на ті методи, при яких слухачі, включаються в ситуацію, що вивчається, побуджуються до активних дій, переживають стан успіху і відповідно мотивують свою поведінку. Всім цим вимогам відповідає метод «мозкового штурму» від англ. brainstorming, – методика стимуляції творчої активності та продуктивності для розв'язання проблеми), запропонований американським вченим А.Ф.Осборном [Бугеря, 1999].

Суть «мозкового штурму» полягає у тому, що студенти отримують тільки одну проблему для розв'язання, а їхнім завданням є генерація якнайбільшої кількості найрізноманітніших неординарних ідей для її вирішення. Найважливішим при цьому є створення вільного середовища для висловлювання ідей і навіть недоречних пропозицій [Виленский, 2004]. Кількість ідей при цьому має перейти у їхню якість.

В основу метода покладено виділення двох груп людей (генераторів ідей та критиків цих ідей) та проведення двох етапів роботи. Перший етап - кожен учасник висловлює щодо запропонованої теми будь-які думки не контролюючи їхнього ходу, не оцінюючи їх, як істинні або хибні. При цьому всі намагаються спонукати один одного до подібних вільних асоціацій ідей. Другий етап – загальна маса висловлених ідей аналізується з метою, що серед них виявиться декілька, які містять найвдаліші рішення.

Проблема алергічних станів не лише в стоматологій, а й в медицині взагалі є актуальною внаслідок прогресуючого зростання кількості алергіків. Так, за офіційною статистикою до цього захворювання схильні від 5 до 30% населення

України, в залежності від регіону. Відповідно частота проявів алергічних станів в кріслі лікаря стоматолога також збілішується при цьому слід памятати, що одним з завдань стоматолога є своєчасний первинний відбір пацієнтів з передбачуваним діагнозом алергічних хвороб і направленні хворих в спеціалізовані лікувально-профілактичні заклади [Борисенко, 2010]. Саме тому, ця тема була обрана для обговорення з використанням сучасних педагогічних технологій.

Мета дослідження – висвітлити можливості використання методу «мозкового штурму» при вивченні конкретної нозології (прояви алергій на слизовій оболонці порожнини рота у дітей) в рамках практичних занять на кафедрі стоматології дитячого віку.

Навчальні цілі заняття:

- розвинути системне інтегроване клінічне мислення, професійні навички, уміння різнобічно сприймати та вирішувати клінічну проблему;
- розвиток у студентів здатності до пошукової роботи із застосуванням літератури, документації, ілюстративних матеріалів, медичних ресурсів інтернет-мережі;
- формування комунікативних якостей, навичок ефективного міжособового спілкування та колегіальних стосунків;
- виховання професійної спрямованості, здатності до партнерської взаємодії;
- формування почуття відповідальності за своєчасність та правильність професійних дій, уміння створювати психологічний контакт з колегами;
- досягнення високого рівня професійної підготовки студентів.

У результаті відбуваються багатостороння комунікація, взаємодія, взаємонавчання та взаємовдосконалення між студентами. Це дозволяє отримати колективний інтелектуальний продукт, пізнавальний досвід, створити умови для навчальної взаємодії студентів і виховати фахівця стоматолога, конкурентоспроможного на сучасному ринку медичної допомоги.

Методичний сценарій впроваджуваної технології:

1.Підготовка заняття. Необхідно сформувати групу генераторів ідей (як

правило, 5-6 чоловік). Це мають бути творчі люди, студенти, що мають рухливий, активний розум.

Вимагається створити експертну групу, якій належить проаналізувати усі висунені ідеї і відібрати кращі (5-6 чоловік). На практиці нерідко самі генератори, завершивши висунення ідей, виступають як експерти.

2.Вступ. Ведучим мозкового штурму як правило виступає викладач. Бажано, вибрати одного або двох секретарів, які фіксуватимуть усі ідеї. Учасники повинні знати, що час обмежений, і їм необхідно видати якомога більше ідей в стислі терміни. Це активізує, примушує викластися.

Так само треба поставити завдання. Що конкретно треба отримати в результаті мозкової атаки? Записати завдання так, щоб воно увесь час було на видноті.

Приклад такого завдання представлений нижче:

У 8-річного хлопчика скарги на слабкість, підвищення температури тіла до 39°С, лихоманку. Упродовж декількох днів батьки лікували його жарознижуючими, сульфаніламідами, проте стан погіршився. На шкірі обличчя, вухах, долонях з'явилися плями спочатку синєчервоного кольору, які потім перетворилися на пухирі із запавшим центром. Слизова оболонка ротової порожнини гіперемійована, на слизовій оболонці повік, вуздечці язика - ерозії, на червоній облямівці губ – червоно- коричневі кірки.

Відповідно до кожної задачі формулюють перелік питань, на які необхідно знайти відповідь:

1. Який попередній діагноз можна поставити хворому?
2. Які критерії діагнозу?
3. Який патогенез розвитку захворювання у даного пацієнта?
4. Який діагностичний алгоритм дій при даній клінічній ситуації?
5. Які допоміжні методи обстеження в першу чергу слід призначити хворому для уточнення діагнозу?
6. З яких засобів слід розпочати лікування?
7. Первинна та вторинна профілактика даного захворювання?

Студенти на даному етапі роботи обговорюють та уточнюють сутність обраної

методики навчання з викладачем, спільно визначають проблеми та цілі заняття. Ознайомлюються з умовами захисту та критеріями оцінювання результатів та дають короткі відповіді на запитання при фронтальному опитуванні, що стосується теми заняття.

3. Основна частина. Використання методики "мозковий штурм" стимулює групу студентів до швидкого генерування як можна більшого варіантів відповідей на поставлені питання.

На першому етапі проведення "мозкового штурму" секретарі записують усі пропозиції (на дошці, плакаті) без критики їх практичної цінності.

На другому етапі висловлені пропозиції обговорюються. Групі необхідно знайти можливість застосування будь-якого з висловлених пропозицій або намітити шлях його удосконалення. На цьому етапі можливе використання різних форм дискусії.

На третьому етапі проведення "мозкового штурму" група представляє презентацію результатів за заздалегідь обумовленим принципом:

- найоптимальніше рішення;
- декілька найбільш вдалих дискутабельних пропозицій;
- найбільш незвичайне рішення і тому подібне.

4. На заключному етапі викладач підбиває підсумки разом зі студентами, проводить діагностику професійних вмінь, оцінює чи вирішена проблемна ситуація (чи досягнуна мета) та визначає підсумковий бал успішності кожного студента.

Оцінка кожного студента в групі проводяться за такими принципами:

1. Якісна оцінка роботи групи вцілому за критеріями:
   - результативність спільної групової роботи;
   - психологічна атмосфера в групі під час роботи.
2. Індивідуальна оцінка кожного студента за критеріями:

- знання за темою «алергічні враження слизової оболонки порожнини рота у дітей»;
- проявлена креативність мислення;

- аналітичні здібності, здатність клінічно мислити;
- володіння практичними навичками;
- наявність клінічних вмінь;
- співпраця в колективі;
- комунікативні здібності.

Висновки та перспективи сучасних розробок

Застосування методу «мозкового штурму» під час проведення практичного заняття за темою «алергічні враження слизової оболонки порожнини рота у дітей» дозволило:

- залучити до активної участі в генерації та аналізі запропонованих ідей щодо методів діагностики та лікування алергічних станів кожного студента без виключення;
- визначити рівень знань студентів за темою заняття та суміжним дисциплінам;
- надати кожному студенту можливість проявити та вдосконалити своє клінічне мислення;
- активізувати творчий потенціал учасників;
- надати студентам можливість закріплення навичок формулювати власну думку, правильно будувати докази і вміти аргументувати свою точку зору, вести дискусію;
- надати студентам можливість засвоєння практичних навичок з діагностики алергічних захворювань, диференційної діагностики та вміння інтерпретації лабораторних та інструментальних методів дослідження;
- зміцнити здатність до професійної комунікації;
- зміцнити згуртованість групи.
- дозволяє сформувати навички й уміння в комплексному підході, а головне – підвищує якість клінічної підготовки лікаря стоматологічного профілю в розділі " алергічні враження слизової оболонки порожнини рота у дітей ".

Отже, ефективність засвоєння матеріалу під-час використання інтерактивних технологій значно зростає, а сама методика мозкового штурму є гарним тренінгом перед вирішенням складних практичних завдань в майбутній

практиці лікаря-стоматолога. Інноваційні методи інтерактивного навчання вимагають також і від викладачів активно розвиватися та шукати нові форми реалізації своєї професійної діяльності.

Список літератури

Борисенко А.В. Терапевтична стоматологія. Захворювання слизової оболонки порожнини рота / Борисенко А.В. - Київ: Медицина, 2010. – Т.4. – 660 с.

Борисенко А.В. Упровадження сучасних технологій медичної освіти у викладання розділу «Прояви алергічних станів у порожнині рота» / А.В.Борисенко, І.Г.Дікова, Л.Ф. Сідельнікова // Современная стоматология. – 2011. - №3. - С.169-171.

Бугеря Т.М. Сутність міжпредметних зв’язків у процесі навчання професійно орієнтованих дисциплін у фаховій підготовці майбутніх фізичних реабілітологів / Т.М. Бугеря // Педагогіка: наукова праця. — 2009. — Т. 112, Вип. 99. — С. 166—172.

Виленский М.Я. Технология профессионально-ориентированного обучения в высшей школе: учебное пособие / Виленский М.Я., Образцов П.И., Уман А.И. — М. – 2004. — 234 с.

Галиця І. Інтелектуально-конкурентні ігри як креативний механізм активізації педагогічного, наукового та інноваційного процесів / І.Галиця, О.Галиця // Вища школа. - 2011, № 1. - С. 104-107.

Геніч С.І. Використання інтерактивних технологій в умовах групового навчання / С.І. Геніч // Історія та правознавство. – 2008. - № 33. - С.10-13.

Підвищення ефективності викладання розділу «Лікування генералізованного пародонтиту» з використанням сучасних педагогічних технологій / А.В. Борисенко, К.Є. Печковський, Н.А. Зелінська [та ін.] // Современная стоматология. - 2011. - №2. – С.149-153.